



ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• FOR RELIGION OG KULTUR •



74. ÅRGANG

17. FEBRUAR 1962

A V I N N H O L D E T :
NYTT OM KJÆRLIGHETEN (LEDER) - ET «MODERNE MEN-
NESKE» FINNER GUD - KATOLSK FORUMS VÅRSEMESTER
- BØR PASIENTEN FÅ BESKJED - BLIKK PÅ TIDEN -
LITTERATUR - UTLANDET

NR
4

NESTE NUMMER UTKOMMER 3. MARS 1962

Fastelavnsfest

til inntekt for feriehjemmet

«Persbråten»

i foreningslokalet, Akersveien 5, Oslo

Lørdag 3. mars kl. 17.00: BARNEAFTEN

Søndag 4. mars kl. 18.30: FOR VOKSNE

LODDSAVG fra kl. 10.30. — Kafé.

Ta venner og bekjente med.

MARIAKONGREGASJONEN

«MEN HVEM SIER DERE JEG ER?»

En nøkkel til evangeliene.

Til bruk i ungdomslag og studiesirkler har sr. Marie-Louise O.P. utarbeidet et bibelkurs som vil kunne fås kjøpt ved henvendelse gjennom Unge Norske Katolikkens Forbund, Akersveien 5, Oslo.

Bibelkurset koster kr. 5, og egner seg utmerket til selvstudium.



FYRINGSOLJE

brukes av

- | | | |
|----------------------------------|-------------|--------------|
| St. Olavs kirke | } Oslo | |
| Bispegården | | |
| St. Josephs Institutt | | |
| Vår Frue Hosp. Nerveavd. | | |
| St. Dominikus kirke | | |
| Lunden Kloster | | |
| St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem | | |
| Sta. Katarinahjemmet | | |
| St. Franciskus Kirke | | } Arendal |
| St. Franciskus Hosp. | | |
| St. Pauls Kirke | | |
| Vår Frue Kirke | } Bergen | |
| Marias Minde | | |
| St. Franciskusøstrenes Moderhus | | |
| Øyenklinikken | } Trondheim | |
| St. Josephs Hosp., Drammen | | |
| St. Torfinns Klinik, Hamar | | |
| St. Elisabeth Inst. | | } Hammerfest |
| St. Mikael's Kirke | | |
| St. Mikael's Prestegård | | } Hønefoss |
| St. Theresia kirke | | |
| St. Franciskus Hosp. | | } Lillestrøm |
| St. Magnus Kirke | | |
| St. Magnus presteg. | | } Tromsø |
| St. Elisabeth Hosp. | | |
| Vår Frue Kirke | } Trondheim | |
| Bispegården | | |
| St. Olavs Kirke, Bispegården | } Tønsberg | |
| St. Olavs kirke | | |
| St. Olavs Prestegård | | |

Ved bestilling av olje:

Oslo 68 34 60 - Service: 4179 80

FOSTERHJEM

søkes snarest for en liten grei gutt (ca. 2 år). Alm. betingelser iflg. barnevernsloven. Skriftlig henv. gjennom bladet St. Olav, Akersv. 5, Oslo.

OSLO KATOLSKE MENIGHETSPLEIE

Kontortid hver onsdag kl. 11—13.

Akersv. 5, Oslo.

LEGMANNSRÅDET OSLO KATOLSKE BISPEDØMME

Kontortid hver onsdag kl. 18—20 i Akersv. 5, 1. etg. Tlf. 41 04 41.

St. Hallvard Kameratklubb

har møte hver torsdag kl. 19.30, i Jerte gt. 29, Oslo. Tlf. 68 08 68.

Er Deres familie tilstrekkelig trygget?

Hos oss får De den forsikringsform De har behov for

Gulli & Rokk

ASSURANSE

Stortingsgt. 22 - Sentralbord 33 44 00

OSLO

LITURGISK KALENDER

SØNDAG 18. FEBRUAR (5. Septuagesima): Ep. 1. Kor. 9, 24—27; 10, 1—5. Ev. Matt. 20, 1—16. Mandag, tirsdag

og onsdag: Ferialdager. Torsdag: Peters stol i Antiokia. Fredag: Peter Damianus, bisk. og kirkel. Lørdag: Matthias, apost.

SØNDAG 25. FEBRUAR (5. Seksagesima): Ep. 2. Kor. 11, 19—33; 12, 1—9. Ev. Luk. 8, 4—15. Mandag: Ferialdag. Tirsdag: Gabriel, bekj. Onsdag, torsdag og fredag: Ferialdager: Lørdag: Vår Frues lørdagsmesse.

SØNDAG 4. MARS (5. Quinquagesima): Ep. 1. Kor. 13, 1—13. Ev. Luk. 18, 31—43).

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER

OSLO KATOLSKE BISPEDØMME:	Stillemesse	Høymesse
OSLO: St. Olavs kirke, Akersveien 5. Biskopen og prestegården 42 52 87. Sogneprestkontoret 41 41 61	7.00 9.00	11.00
St. Hallvarvs kirke, Fransiskanerne, Urtegt. 29, tlf. 68 08 68	8.30 19.00	11.00
St. Dominikus kirke, Dominikanerne, Neuberget. 15, tlf. 55 07 71	8.15-9.11.30	10.00
Vår Frue Villas kapell, Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21	—	8.30
Grefsen kapell, Gladsvei 23, tlf. 212355	—	9.30
Lunden kapell, Trondheimsv. 309, tlf. 21 25 87	—	9.00
ARENDAL: St. Franciskus kirke, Tyholmen, tlf. 2209	8.00	10.45
BERGEN: St. Pauls kirke, Christiesgt. 16, tlf. 15410	8.00 9.00	10.30
Vår Frue kirke, Helleveien	—	9.30
DRAMMEN: St. Laurentius kirke, Cappelensgt. 1, tlf. 83 20 19	8.30	10.30
FREDRIKSTAD: St. Birgitta kirke, Kongensgt. 9, tlf. 1438	8.30	10.45
HALDEN: St. Peters kirke, Kristian V.s pl. 1, tlf. 1168	8.00	10.45
HAMAR: St. Torfinns kirke, Torvgaten 113, tlf. 23 75 1	8.30	11.00
HAUGESUND: St. Josefs kirke, Haraldsgt. 21, tlf. 3195	8.30	11.00
HØNEFOSS: St. Theresia kirke, Vesterngt. 5, tlf. 266	8.00	10.30
KRISTIANSAND S.: St. Ansgars kirke, Kirkegaten 3, tlf. 24 225	8.00	10.30
LILLEHAMMER: Mariakapellet, Weidemannsgt. 3, tlf. 52 55 0	—	10.00
LILLESTRØM: St. Magnus kirke, Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85	8.30	11.15
MOSS: St. Mikael's kapell, Ryggeveien 24	—	11.00
PORSGRUNN: Vår Frue kirke, Sverresgt. 26, tlf. 50 79 3	7.45	10.45
STABEKK: Maria Kirke, Nyveien 17, tlf. 53 77 35	8.40	10.40
STAVANGER: St. Svithun kirke, Dronningensgt. 8, tlf. 25 53 4	8.00	10.30
SYLLING: St. Hallvarvs kapell, tlf. 84 90 28 (Drammen)	—	—
TØNSBERG: St. Olavs kirke, Sandefjordgt. 1, tlf. 11 94 9	—	10.45
St. Olavs kapell	8.00	—

TRONDHEIM APOSTOLISKE VIKARIAT:

TRONDHEIM: St. Olavs kirke, Prinsensgt. 2a2. Biskopen og prestegården tlf. 21 214	8.30 19.00	11.00
St. Elisabeth Hospitals kapell, Ila, tlf. 20 221	6.15	—
KRISTIANSUND N.: St. Eysteins kirke, Flinteveggen 5, tlf. 2779	8.00	11.00
MOLDE: St. Sunniva kirke, Parkveien 23, tlf. 1100	8.30	11.00
ÅLESUND: Vår Frue kirke, tlf. 7558 Mariabeimen, Norge, tlf. 7184	8.30	11.00

DET APOSTOLISKE VIKARIAT FOR NORD-NORGE:

TROMSØ: Vår Frue kirke, Storgaten 94. Biskopen og prestegården tlf. 3604	8.15	10.30
St. Elisabeth hospital, Mellomveien 15, tlf. 2101	6.20	—
BODØ: St. Eysteins kirke, Hernesveien 22, tlf. 21 783	8.15	10.30
HAMMERFEST: St. Mikael's kirke, Strandgt., tlf. 1392	—	10.30
HARSTAD: St. Sunniva kirke, Skolegt. 4, tlf. 1205	8.00	10.30

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Redaksjon: Pater Hallvard Rieber-Mohn O.P., pater Erik Gunnes O.P.
Redaksjonens adresse: Neuberggaten 15, Oslo NV.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo.

Kontortid: 9—16. Mandag og lørdag 9—13. - Tlf. 42 31 70.

Boligtelefoner: Redaksjonen 55 07 71.

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene). Kr. 20 pr. år - Kr. 10 pr. ½ år. Utlandet kr. 24.

Annonser: 10 dager før utg.dagen (se nederst på omslagssiden). 24 nummer årlig. - Postgiro 153 21

NYTT OM KJÆRLIGHETEN

Leste vi litt mer lyrikk enn vi gjør, de fleste av oss, i en nøktern og forjaget tid, så lærte vi kanskje å beundre de evig nye uttrykk dikterne finner for det eldste og største av alle temaer: *Kjærligheten*.

*«Jeg kan ikke elske dig for andet
end din latter i blæsten, dine ord,
der springer som røde bolde
mod solskinsmuren»*

synger den danske dikteren *Ole Wivel* — trolig til mange bra spissborgeres snøft og skuldertrekk: Hva er dette for galskap — hvordan kan ord lignes med barnas røde lekeballer mot en vårblank mur?

De kan.

For poeten har rett når han med hundre «rare» bilder søker å overbevise oss prosaiske lesere om det løgnaktige i godtfolks fordom om at «kjærlighet gjør blind». Det er jo så galt at det nettopp er det motsatte som er sant: Kjærligheten — den alene — gjør virkelig *seende*. Gud — den allvitende — er også den allkjærlige. Og selv mennesket, som bare kan bære en liten gnist i seg av Guds kjærlighets fortærende ild, mon det ikke egentlig er nærmest virkeligheten i sin kjærlighet. Den forelskedes overdrivelser får oss nøkterne til å dra på smilebåndet — vi blir presentert for underet og ser, tross iherdig stirren, bare det dagligdagse. Men feilen er vår. I kjærligheten, og bare der, nærmer vi oss visjonen av hva Gud må se i oss mennesker, siden Han kan elske oss.

*«Aa, der er langt til rene
dybt forløsende ord,
langt til befriet at hviske:
barn — elskede — bror».*

Også dette fant dikteren uttrykk for.

Hvorfor plutselig denne poetiske raptus? Blant annet fordi den merkelig nok kan avsløre en svikt i livsfølelsen hos vår tids kristne; ikke minst hos de av oss som er betrodd troens *uttrykk*. I kjærlighetsdiktningens utømmelige oppkomme av originale bilder og skapende fantasi burde jo kristenmennesket, sist av alle, se noe overraskende. For om det ikke har oppdaget det selv, så kan det hos den nærmeste sjelesørger med en smule erfaring få høre, at originale, personlige, skapende og overraskende er mennesker i sin *kjærlighet* — i forholdet til dem de har kjær: ektefelle, barn, søsken, foreldre. Her gjelder *ad infinitum* Apostelens ord om at «kjærlig-

heten er *oppfinnsom*». Og grå, ensartede, kjedsommelige og sterile er mennesker i det onde de gjør. Med en noe bister sarkasme sier *Bruce Marshall* i en av sine realistiske romaner fra hverdagens katolisisme, at akkurat *spennende* kan det vanskelig bli for skriftefarene å lytte timevis til den enstonige og triste krønike om «de evig samme kombinasjoner menneskets fem sanser inngår med de ti Guds bud». Det rører, under sin sprelske form, ved en dyp og alvorlig sannhet.

Konsekvensen av dette er så ydmykende for oss selv at vi nøler med å formulere den. For er det sant at kjærligheten frigjør bildenes skapende oppkomme i menneskesinnet, da skulle — stort sett — Kirken kry av poeter og sangere. Dersom poeten som kommer fra stevnet kan kle seg i overdådig bildeprakt, hva da med de mange som i skrift og tale forkynner selve Kjærlighetens kilde? Preknene, søndagsbetraktningene, «vitnesbyrdene», — er de ikke ofte, på få og hederlige unntagelser nær, en lavastrøm av rundslitte vendinger og gamle klisjéer?

Dessverre jo.

Nå er poesi ikke bare inspirasjon, men også begavelse, og det er ganske visst urettferdig å gjøre dette til et ufeilbart mål på hva der finnes av ekte Gudskjærlighet i vår tids kristne. Men mon ikke tiden er inne til å slå et slag mot de nedslitte «kristelige» konvensjoner og klisjéer, for den kristne frimodighet og spontanitet. I sin deilige bok om en sann evangelisk trubadur, den hellige Frans av Assisi, slutter *G. K. Chesterton* sin skildring av hele den frodige høymiddelalderiske menneskehet med ordene: «Forrest gikk en mann og sang». Mon ikke også vår tid, en hard, prosaisk og angstredent tid som skritt for skritt lar stål og betong fortrenge stillhet og blomster, trenger sårt til et slikt oppkomme av evangelisk lyrikk — av mennesker som *synger*, simpelthen fordi de står plantet i kjærligheten.

HRM.



Den amerikanske forfatteren og trappist-munken Thomas Merton er en fengslende skikkelse i det 20. århundres katolisisme. Hans bøker, den selvbiografiske «The Seven Storey Mountain» og en rekke samlinger kontemplative betraktninger er oversatt til en rekke — delvis også skandinaviske — sprog og har vunnet stor popularitet blant katolske og andre kristne verden over. Det følgende er et utdrag av et kåseri om Merton som forfatteren Åge Rønning for en tid siden holdt for en gruppe katolske konvertitter.

Der finnes kontemplative ordensbrødre. Der finnes suksessforfattere. Der finnes folk som lider ille av tannpine. Dette er historien om et menneske som både er munk i en lukket, kontemplativ orden, suksessforfatter med plagsom fan-mail fra beundrerne, og — med en tannpine som noen ganger nesten plager livet av ham.

Hadde jeg vært reklameagent for et New York-forlag, kunne jeg jo like godt slått på stortromme og kalt ham «den mest kjente munk i moderne litteratur». Det ville ikke vært korrekt, antagelig, men det ville vært en antydning. Han er munk og prest i et kloster, Vår Frue av Gethsemane i staten Kentucky i Amerika, et kloster hvor døgnet veksler og brytes mellom bønn, meditasjon og liturgi og hardt kroppsarbeide ute på markene, hvor munkene i de vide, lyse kuttene samles til Matutin klokken to om natten i det mørke koret. Men han er også en høyst vellykket forfatter med bøker som går i store opplag, finnes verden over i pocketformat og henter anmelderros i tidsskrifter og aviser, nok til å fylle mange utklippbøker. Kombinasjonen høres litt umulig ut.

Eller er det mulig?

ET DOBBELT KALL

Kommer man opp til porten i dette klosteret og spør etter Thomas Merton, er det vel ikke sikkert engang at broderen i portnerstuen kjenner navnet. Frère Louis, åja, det er noe annet. Og slipper man så helt inn i et taleværelse for å møte frère Louis, har man klart å skape en av disse situasjonene som denne forfatteren antagelig helst unngår: han konfronteres med sin verdensberømt-het.

Da hans første bok, *The Seven Storey Mountain* kom ut, var han selv allerede i Trappistordenen. Han skriver:

«Det året ble meget forandret. Utsendelsen av boken i de siste sommermånedene forandret noe i mitt liv. Jeg vet fremdeles ikke hvor stor forandring det er. Og grunnen til at jeg ikke helt forstår hva det betyr for en bortgjemt Trappistmunk å bli forfatter, er den at det nesten aldri har hendt før. Når en mann blir forfatter i verden utenfor tilpasser han seg situasjonen ved å ligne andre forfattere han møter i selskaper.

Jeg må prøve å vende meg til dette, glemme at jeg er forfatter, handle som om jeg aldri har skrevet noen bok og som om *Seven Storey Mountain* er skrevet av en ganske annen. Helt mulig er det ikke, men det hjelper meg til ikke å ta for alvorlig de brevene som av og til kommer til meg fra folk som skriver at boken har betydd en masse for

dem. Jeg elsker de menneskene som skriver dette, fordi det er velment og fordi de i virkeligheten gir Gud æren og ikke meg.»

For hver ny bok må dette problemet ha tilspisset seg, og han har lenge selv følt det som et valg mellom det helt kontemplative liv og det aktive forfatterskap. I flere år har han tanker om å slutte seg til en strengere orden, mange ganger vil han slutte å skrive.

Så forsåvidt er det vel godt nok bevis for hans ærlighet og kall som skribent at han fortsatt sitter i det lille arkivrommet han har pleiet å få bruke i Getsemani og skriver.

VÅR EGEN HISTORIE

Thomas Merton, som i dag er vel 45 år gammel, har hatt sine vanskeligheter med dette sitt dobbeltliv, det vidner enkelte av hans bøker klart nok om. Han har betalt endel av prisen for å skrive. Og så; så har det også skjedd ting: det må etterhvert være ganske mange rundt om i vår verden som Gud til å begynne med ga en bok av Merton i hånden.

Ikke akkurat fordi han skriver så utpreget fromt, men fordi hans egen historie — skulle jeg tro — i så påfallende grad er vår historie. I vår vinglete, ulykkelige og likevel



«I denne sult er der smerte og tomhet, i den er det lykke —.»

MENNESKE» FINNER GUD

THOMAS MERTON'S VEI TIL TROEN

ofte så ærlige verden, er han i høy grad, for mange utenfor Kirken, en av oss.

Det kan være nyttig her å gjengi to sitater, to små avsnitt som Merton har skrevet, ikke minst fordi det er år mellom dem, avgjørende år. Og de får da være utgangspunktet for et litt rotet portrett:

I debutboken, den selvbiografiske *The Seven Storey Mountain* har han et spørsmål:

«Er der noen mulighet for å være lykkelig uten å tro? Uten et prinsipp som overgår alt vi tidligere har kjent. Huset i Douglaston som mine besteforeldre bygget og som de eide i femogtyve år, alltid med fullt kjøleskap, med rene tepper, med femten forskjellige magasiner på bordet i dagligstuen, en Buick i garasjen, og på verandaen en papegøye som skrek omkapp med naboens radio, det var et symbol på det livet som ikke hadde bragt dem annet enn forvirring og engstelse og misforståelser og irritasjon. Det var i det huset Bonnemaman satt i timevis hver dag foran et speil og gned coldcream inn i ansiktet akkurat som om hun skulle i operaen, men hun gikk jo aldri i operaen uten kanskje i sine drømmer når hun satt slik, i fredelig isolasjon blant alle sine kremkrukker.»

Og han fortsetter omtrent slik:

Vi har reagert mot alt dette med alt det vi fant i vår egen generasjon, og det endte bare med at vi på kinoer, billige barer på Long Island og store kromforniklede plasser inne i byen gjorde akkurat det samme som hun hadde holdt på med der hjemme. Vi gikk ikke på opera engang. . .

Vi kunne ikke engang drømme, vi.

Det er en lang vei til det neste sitatet fra de første årene i klosteret. Og likevel er der en sammenheng et sted:

«Kjærligheten til andre sjeler brenner deg som Guds egen kjærlighet. Den brenner deg opp i en sult, i et ønske om overnaturlig lykke, først for mennesker du kjenner, så for folk du såvidt har hørt om og til slutt for alle.

I denne sult er det smerte og tomhet, i den er det lykke og den er uimotståelig — og på en eller annen måte er den full av sikkerhet. Gud vil høre alle dine bønner.»

Kirken har her satt verden på plass liksom rett for øynene hans.

Slik virker Thomas Merton: Et menneske som oss andre, produkt av det 20. århundre, scenevant på kromforniklede barer, ekspert på moderne jazz, en tanke bortskjemt i ungdommen, og på samme tid rotløs, hjemløs på mer enn en måte. Stort sett sympatisk, vi finner igjen oss selv i ham. Han blåser ikke bortover mot klosteret på noen skyer, han går og har tanpaine, forgiftninger i tennene så det går på livet løs. . .

Han kommer til Roma engang i tredveårene, ung og alene med litt penger og noen bøker. En av tennene begynner å verke, halvt i svime leter han etter en tannlege og finner en staselig herre med stort skjegg som kaster seg over ham:

Merton stoler ikke på sine italiensk-kunnskaper når han skal forklare seg, han snakker fransk. Og tannlegen svarer på et underlig blandingsprog, kikker på tannen med skjegget nesten inne i gapet hans og utbryter strå-

lende: Ah! vous avez un colpo d'aria! Hvilket Merton tyder som at han har en forkjølelse i tannen. Etter en dags idiotisk kortbølgebehandling for denne «forkjølelsen» tar skjeggmannen frem den største tangen sin og går til verks etter å ha dryppet en halv flaske eter på et lommetørkle over Mertons nese. Slik begynner Romaoppholdet, smått om senn skulle det bety et vendepunkt i hans liv, en begynnelse til noe annet.

PÅ SPORET

Han blir lei av keisertidens Roma etter noen dager og begynner å lete opp gamle mosaikkarbeider i kirkene. Og disse kunstverkene taler til ham. Han skriver:

«Og nå, for første gang i mitt liv, begynte jeg å finne ut noe om Hvem denne Person er som menneskene kaller Krist. Det var halvt skjult, men likevel var det dypere og sannere enn jeg våget å innrømme. . .»

Det er verdt å lytte til hva han selv sier om de ting som skjer i ham, det er ikke lenger bare mosaikkarbeidene han leter etter:

Inntil da hadde jeg aldri bedt i de kirkene jeg hadde vært innom. Men nå; nå gikk jeg opp på den stille Aventinerhøyden, i vårsolen, i anger, brutt og ren. Jeg gikk til dominikanernes kirke, Santa Sabina. Og bare det å gå inn i en kirke uten annen hensikt enn å knele ned og be til Gud, var en overgivelse, en omvendelse som ikke foregikk uten kamp. Jeg hadde aldri knelt i disse kirkene, aldri tenkt på Hvis hus det var. Men nå tok jeg vievann nede ved døren og gikk rett opp til kommuniensbenken og knelte ned og sa langsomt, med all den tro som fantes i meg, et Fader Vår.»

Han legger til etter en stund:

«Katolikker skjønner ikke hvilken overvinnelse det er for konvertitter som for første gang ber i en katolsk kirke. Det krever en veldig anstrengelse for å komme over alle de innbilte farene, at alle ser på deg, at de tror du er gal eller latterlig. En dag i Santa Sabina, kirken var nesten helt tom, gikk jeg over stengulvet, dødsens redd fordi en fattig og from italiensk kvinne glante etter meg med mistenksomme øyne. Og da jeg knelte ned for å be, lurte jeg faktisk på om hun ville løpe ut og anklage meg for prestene fordi jeg kom og ba i deres kirke. . .»

EN LIVSTRÅD

Hvem var denne mannen? De første tyve årene av hans liv ser slik ut:

Han blir født en av de siste dager i januar 1915 i en liten fransk fjellby, like ved den spanske grense. «Noen hundre kilometer fra det huset hvor jeg ble født, skriver han, samlet de opp menneskene som råtnet bort i de regnfylte grøftene mellom de døde hestene og de ødelagte 75 mm. kanonene langs elven Marne.» Hans far er en britisk kunstmaler, hans mor amerikanerinne. Faren rolig, med stor verdighet, og likevel underlig hjelpeløs; moren presis, kvikk, engstelig og overfølsom, en liten kvinne med rødt hår. Før første verdenskrig er slutt drar de over Atlanteren, til morens foreldre. En sjelden gang går de i kirke hos kvekerne og ber, søndagsskolen stikker Thomas

KATOLSK FORUM

Neuberggaten 15, Oslo.

FOREDRAGSAFTENER 1. SEMESTER 1962.

KATOLSK FORUM (Dominikanernes foredragsaftener) er et møtested for mennesker som ønsker forståelse av åndsstrømningene i tiden, i konfrontasjon med katolsk tro, kultur og tenkning. Der er fri adgang til KF's aftener for alle interesserte. Med dette program går KF inn i sin 17. sesong.

Tirsdag 27. februar kl. 20:

FELLESMARKEDET — EN KATOLSK KULTUR-SAMMENHENG? ved pater *Hallvard Rieber-Mohn*.

Diskusjonene omkring de nordiske lands eventuelle tilslutning til Fellesmarkedet stanser ikke opp ved sakens økonomiske sider: Både i Danmark og Norge har en spurt seg selv hvilke kulturelle — ja religiøse — konsekvenser det nye fellesskapet kan føre med seg. Hva forstår vi egentlig ved felleseuropeiske verdier i denne sammenheng?

Tirsdag 6. mars kl. 20:

FRISKOLEN — EN DEMOKRATIETS PRØVESTEN ved lærer *Trond Winje*.

Hele vårt skolevesen er i støpeskjeen, og mange setter et stort og kritisk spørsmålstegn ved den innbitte uvilje mot friskolene som hittil har preget norsk skolepolitikk. Lærer Trond Winje har skrevet en utmerket liten bok om problemet, og stiller friskolens sak inn i en større sammenheng: Hvilken samfunnstype legger vi opp til her i landet?

Tirsdag 13. mars kl. 20:

«ANIARA» — ET MODERNE VISJONSDIKT ved magister *Erik Pierstorff*.

I sitt store dikt fra 1956 om romskibet «Aniara» har den svenske dikteren Harry Martinsson lagt menneskets tragiske skjebne og lodd naken. Det er, som han selv sier, et sørgespill om det moderne menneskes situasjon og om menneskets overmot overfor materien. Umottelig jager det fra oppdagelse til oppdagelse, men glemmer, at dersom en gjør selve utviklingen til Gud, gjenstår det ennå å besjele den ...

Tirsdag 20. mars kl. 20:

NYTHOMISMEN — EN AKTUELL FILOSOFI? ved pater *Albert Raulin*.

Interessen for filosofi er merkbart stigende også utenfor fagfolkernes krets, her i landet. Pater Raulin redegjør for hva der egentlig skjuler seg bak begrepet «nythomismen» — navnet på en av de levende og fruktbart skapende tanke-retninger i vår samtid.

Tirsdag 27. mars kl. 20:

EDITH STEIN — FRA KLOSTERCELLEN TIL GASSKAMMERET ved pater *Finn Thorn*.

Den jødiske filosofen og karmelitt-nonnen Edith Stein, som døde i konsentrasjonsleiren Auschwitz i 1942, er en av de merkeligste og mest fengslende kvinneskjebner i vår tid. Både hennes liv og hennes skrifter peker henne ut som en kristen med et budskap til vår tids søkende mennesker.

Tirsdag 3. april kl. 20:

PAUL CLAUDEL'S «JEANNE D'ARC PÅ BÅLET» ved pater *Hallvard Rieber-Mohn*.

Den 6. april i år, tre dager etter dette foredraget, er der Oslo-premiere på den store franske dikteren Paul Claudel's oratorium over Jeanne d'Arc's skjebne — en høystemt lovsang til helligbeten i en av Guds utvalgte. Dette er en gjennomgåelse av Claudel's tekst.

Tirsdag 10. april kl. 20:

arrangerer Katolsk Forum en **ORGELKONSERT** i St. Dominikus Kirke ved *Bjørn Boysen*. Detaljert program vil bli gjort kjent senere — bl. a. gjennom «St. Olav».

Til dekning av annonseutgifter, trykning m. v. vil der et par ganger i semestrets løp bli anledning til frivillige kollektbidrag til Katolsk Forums virksomhet.

Såvel materiell støtte som kritikk, råd og forslag mottas med takk av prioren for Dominikanerne, Neuberggaten 15, Oslo NV.

til skogs for. Moren får kreft og dør, Thomas blir boende hos besteforeldrene mens faren reiser tilbake til Europa for å male. Besteforeldrene var protestanter, det nyttet aldri å finne ut hva slags protestanter de var, skriver han likefrem og uten ondskap. Pop var «en fin gammel fyr», men han hadde sine bestemte meninger, bl. a. om katolikker, en følelse han overfører på gutten. Ikke noe klart formulert, men vagt og skjult hat.

Arene går. Femten år gammel, etter opphold på skoler i Statene, Frankrike og England, får han beskjed om at hans far er død.

«Fars død gjorde meg nedfor og bedrøvet noen måneder. Men det gikk også over. Og så trodde jeg at jeg

var fri, jeg kunne gjøre hva jeg ville. Smårester av mitt møte med religionen ble skubbet ut, jeg ble helt og holdent det 20. århundres mann. Jeg tilhørte nå den verden jeg levte i. Jeg ble en borger av mitt eget avskyelige århundre, giftgassens og atombombens århundre.»

Han vokser opp, leser Hemingway, Huxley, D. H. Lawrence, leker litt med kommunismen, spiller jazz. Så kommer det Roma-oppholdet som allerede er nevnt. En dag hjemme i Statene i 1937 går han nedover Fifth Avenue med fem dollar i lommen, stopper foran en bokhandel og kjøper halvt i blinde en bok om middelalderens filosofi. Han begynner å lese, og synes han møter en ny verden: Den ene, sannhetens Gud, den objektive virkelighet. En

dag fører det ham til å be en prest om undervisning og til å bli opptatt i Kirken.

Efter det første året som katolikk, et vanskelig år, stilles han på et nytt valg og går gjennom en ny dør. Han kneler en dag blant arbeidere, kvinner og studenter i en fattig jesuittkirke i New Yorks 16. th Street:

«Jeg så på monstransen og den hvite Hostie.

Og plutselig var det klart for meg at hele mitt liv var en slags krise. Meget mer enn jeg kunne fatte og begripe avhang plutselig av et ord, min egen avgjørelse.

Jeg hadde ikke formet livet mitt for denne situasjonen, jeg hadde ikke gjort klart for dette. Ingenting hadde vært fjernere fra mine tanker. Men jeg var kalt inn her plutselig for å svare på et spørsmål som var blitt forberedt for meg.

Dette var krisen, spørsmålet, et øyeblikk av selvransakelse — og av glede. Det tok meg omtrent ett minutt å samle mine tanker om den nåden jeg hadde fått, å vende mine svake øyne til det sterke lyset. . .

Presten løftet monstransen og snudde seg for å velsigne oss.

Jeg så rett på Hostien og jeg visste nå Hvem jeg så og jeg sa:

Ja, jeg vil bli prest, av hele mitt hjerte ønsker jeg det. Hvis det er Din vilje, så gjør meg til prest.»

Klokken to om natten synger de Matutin i koret i Vår Frue av Gethæmane, klokken fire leses de første messene og døgnet når sitt høydepunkt ved åttetiden om morgenen. Med noen unntagelser går alle døgnets timer i taushet, i arbeidet ute på markene, i bønn, studium. Men til Merton, frère Louis kommer det fan mail, besøk fra de store forlagshusene, korrekturark, små tungsuro. Er dette dobbeltkall mulig? Hvor blir det av stillheten?

Han skriver et sted:

«Boken om Moder Berchmans skal sendes ut av Bruce Publishing Company. Jeg må kutte vekk omtrent 100 sider, sier de, og jeg har ingen innvendinger. Jeg vet at jeg snakker for meget. Det er en last cistercienser-forfattere har — i det minste de i vår tid. Det betyr bare at vi ikke forstår den virkelige mening med stillheten og at vi ikke har oppdaget hemmeligheten ved det kontemplative liv.»

Og et annet sted:

«Det er mer næring og styrke i en liten times bortgjemthet og forlatthet og mørke enn i ti uker ved skrivemaskinen. . .»

Han går til sine foresatte i klosteret med sine problemer, de sier hver gang til ham at han skal fortsette å skrive.

Problemet vokser, det vokser i takt med berømmelsen. Debuten er overstått og *Seven Storey* er en kjempesuksess. Merton husker nesten med vemod at han i begynnelsen i klosteret hadde skriftet at han var fristet til å skrive en biografi. Hans skriftefar hadde ledd lavt av ham og sagt at det hadde ikke *Chesterton* engang vært heldig med. Og da han ga sine foresatte manuskriptet til slutt, fikk han det tilbake fra seniorene med beskjed om at han først måtte lære å skrive bedre engelsk. Alle disse innvendinger var borte nå selvfølgelig, hans talent var sterkere. Og likevel:

Av og til kommer den følelsen som andre som skriver kjenner så godt: Følelsen av å være utbrent, ferdig. Han gleder seg nesten over de øyeblikkene, han lengter etter ensomheten og forlattheten. Og fortsetter å skrive. En munk passerer ham i gangen, de snakker kun med et tegn-sprog, med fingrene: Ta en hvil, du skriver for mye. Og kanskje skriver han for mye, bok etter bok kommer,

Seeds of Contemplation, The Sign of Jonah, de oversettes til en mengde sprog.

PENNEN OG HJERTET

Hans betydning er lett å se, han har gått en vei som er like gammel som Kirken og som samtidig er vår vei; han er en av oss også i klosteret. Og han er like ærlig:

Han får tilfeldigvis i klosteret en bok av den irske dikteren *Dylan Thomas* i hendene, et menneke som personlig på mange måter var en tragisk skikkelse. Merton skriver:

«Dylan Thomas' ærlighet i det han skriver gjør meg skamfull. Vi som sier vi elsker Gud, hvorfor forsøker vi ikke også å være like perfekte i vår kunst som vi prøver å late som vi er i vår tjeneste for Gud? Hvis vi ikke forsøker å være fullendte i det vi skriver, så er det kanskje fordi vi i virkeligheten ikke skriver for Gud? I alle tilfeller er det nedslående å se hvor dårlig de som tjener Gud og elsker Ham, av og til skriver, når de som ikke tror på Ham gjør alt for å skrive godt.

Det faktum at det emnet du har skrevet om er viktig, betyr ikke nødvendigvis at det som du har skrevet om dette emnet er viktig. En dårlig bok om Guds kjærlighet er en dårlig bok. Det er noen som tror at de har skrevet en god bok, fordi den er skrevet om Gud. Men det er noen som kommer over en slik bok og som sier: hvis de som tror på Gud, ikke har noe bedre å si, kan deres religion ikke være stort verd.»

På et tidspunkt da han nærmer seg prestevielsen, vintertiden og factetiden 1949 kan han ikke skrive et ord, berømmheten sitter i halsen på ham.

Han prøves og prøves hardt nok, selv om han selvironisk noterer seg at han sitter godt og trygt innendørs, får faste måltider og er omgitt av bøker.

«Og likevel, midt oppe i alt dette finner jeg ikke uro og opprør, men lykke og fred og jeg gleder meg over det, fordi det er noe i meg som nesten blindt klynger seg til den ene realitet som er igjen. Guds kjærlighet.»

Slik er frère Louis, som verden kjenner som Thomas Merton, til slutt innforstått med sin spesielle oppgave i Kirken: Å fortelle vår tid om den kjærligheten vi bare fatter litt av og som kan finne sin vei gjennom alt — selv gjennom tannpine!

BØR PASIENTEN FÅ BESKJED?

På de følgende to sidene har «St. Olav» stilt en praktiserende lege og en prest med sjelsorgerisk erfaring et vanskelig spørsmål: Skal et dødssykt menneske ha full beskjed om sin farlige tilstand? Dr. med. Fritz Hirschberg og pater M. G. Vanneufville har gitt tankevekkende svar på det spørsmålet.



En av Oslos kjente indremedisinere, dr. med. Fritz Hirschberg svarer på vårt spørsmål:

Fra gammelt av har dette spørsmålet opptatt både legene og deres pasienter. Når pasienten ikke spør om sin sykdoms prognose er saken forholdsvis enkel. Dersom pasienten ikke spør, så er det enten fordi han eller hun overhodet ikke kommer på den tanke at det dreier seg om en alvorlig lidelse, eller at han nok skjønner situasjonens alvor, men frykter en eventuell bekreftelse på sin angst.

I dette tilfelle skal legen ene og alene la seg lede av den ene tanke om hvorvidt sannheten om sykdommens alvorlige karakter kan tjene pasientens eller andres velferd. For det meste er dette bare tilfellet når det dreier seg om familiens materielle fremtid, eller om et foretagende som avhenger av pasientens innsats, slik at han må treffe klare avgjørelser og forholdsregler som han ikke ville ha truffet dersom han var uvitende om sykdommens farlige karakter. Bare i dette tilfelle skal legen i samtalen med pasienten sørge for at denne blir klar over situasjonens alvor, uten derfor å ta håpet fra ham.

Noe anderledes arter det seg når pasienten uttrykkelig spør legen om hvor alvorlig hans stilling er. Da er svaret helt og holdent avhengig av hvordan legen vurderer pasientens personlighet. Tiltror han pasienten å mestre situasjonen, når han blir underrettet om dens fulle alvor? Også her må han eventuelt være av den mening at pasienten har nytte av å få vite sannheten. En blott og bar spontan ytring fra pasientens side om at han kan «ta» enhver sannhet, er på ingen måte tilstrekkelig. For ofte er det nettopp denne siste type pasienter som helt mister balansen når legen gir dem klar innsikt i hvordan saken står.

Den rene, usminkede sannhet tåler igrunnen bare de dypt religiøse mennesker — de hvis tro er så sterk at de foretrekker å stå overfor døden i full bevissthet om tilstandens alvor, eller det forsvinnende lille antall mennesker hvis karakter er så sterk at de forstår og godtar at døden i en viss forstand er livets fortsettelse. Pseudo-etiske synspunkter, som for eksempel at legen alltid må si pasienten den fulle sannhet, er noe som for det meste hevdes av mennesker uten tilstrekkelig erfaring eller med en snever horisont. Såvidt jeg er orientert, har forøvrig den katolske kirke her alltid innrømmet berettigelsen av den «fromme usannhet» — *pia fraus*.

Skal et dødssykt menneske ha beskjed om sin tilstand? Det er ett av de spørsmål som få kloke og erfarne mennesker ville gi et kort, kategorisk og entydig svar på. To hensyn synes nemlig å støte sammen, og stille den sykes omgivelser — legen, presten, de pårørende — i en vanskelig situasjon. Og sjelden ser vi en slik uoverensstemmelse mellom ideal og virkelighet som i vårt forhold til dette pinefulle problemet.

Virkeligheten, slik som den daglig gjør seg gjeldende i våre teknisk og medisinsk veldrevne sykehus, har ofte sine opprørende sider. Mennesker narres, lures og lyves inn i sin egen død — så vidt vi kan forstå i et meget stort antall tilfeller. De berøves med overlegg, og angivelig til deres eget beste, sannheten om den eneste begivenhet som i betydning kan måle seg med deres fødsel: Livets slutt. De nektes å veie og vurdere sluttsummen av sitt eget liv. Sett slik, fortoner det seg som et overgrep.

Idealet er nemlig et annet. Det er det som ikke bare Bibelens menneskebilde, men en rik menneskelig arv fra fortiden forteller oss om et menneskes muligheter for ro og sjelsstyrke overfor utslettelsen, dets rett og plikt til å «beskikke sitt hus» i både åndelig og materiell forstand, ganske særlig dersom det «mett av dager» aksepterer døden som sitt livs krone.

Slik kan man sette den ene holdning mot den annen, og treffe et forhastet valg. Forhastet — fordi spørsmålet viser seg å være mer sammensatt og delikat enn som så, i det øyeblikk en begynner å gå dypere i de to mulighetene.

For en tid siden skrev den danske legen Tage Voss en artikkel om «Dødsleiet», der han setter fingeren på noe viktig: Innenfor vår moderne sivilisasjon og livstype lyves der så utholdende og konsekvent om døden, at en kan ikke vente mennesker plutselig skal kunne ta hele



N FÅ BESKJED?

ETISK SPØRSMÅL

sannheten inn over seg når den er blitt tragisk aktuell for dem selv:

«Har vi moderne mennesker,» skriver han, «kraft og ressurser til å være modige og ærlige — klarer vi å erkjenne at døden er nær og nevne den ved navn? Makter vi å innse det og snakke om det? Tør vi det og tåler vi det?»

La det være sagt med en gang: Vi gjør ikke det.

Mange tror at de selv og andre mennesker har tilstrekkelig styrke og ro til å være forberedt på utsletelsen, men det viser seg i praksis at når situasjonen kommer, er det anderledes. Der er så få unntak at de gjør et dypt inntrykk selv på dem som i kraft av sin profesjon er til stede ved dødsleier nå og da. Den alminnelige erfaring er at menneskene som lever i vår hardkokte tid, krampaktig og til det siste forsøker å se bort fra døden som en kjensgjerning. De erkjenner at de er fullstendig avmektige. Det er et hull i vår hverdagsfilosofi som får oss til lengst mulig å skubbe vekk tanken om døden, det er noe som hender andre, ikke oss. Selv om vi med vår forstand må erkjenne at vi skal dø.»

Det er altså ikke legens feil. Stilt overfor det konkrete dødssyke menneske, vel vitende om at både pasienten og han selv er produkter av en livstype som vitterlig lyver om og bortforklarer døden fra selve livsfølelsen og virkelighetssansen helt fra barndommen av, kan det synes som om han ikke har meget av et valg. For hans oppgave er ikke å bryte ned, men å lindre og skåne, også der hvor døden er herre.

Problemet ligger lenger tilbake — i selve oppdragelsen. Det er ikke mulig å gjøre mennesker livsdugelige uten å gjøre dem fortrolige med at døden er en del av livet. Og det er ikke mulig å akseptere den som sådan, dersom

(Forts. neste side)

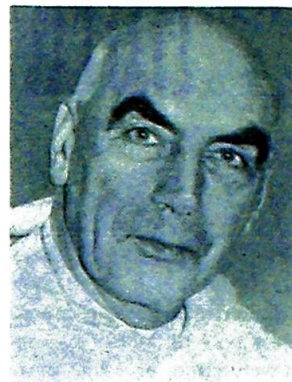
«**A**lle Guds englers strålende skare gå din sjel i møte når den drar ut av legemet.

Kristus, som døde for deg, fri deg fra den evige død. Kristus den levende Guds sønn ta deg inn i sitt paradisi' blomstrende have for evig, og den gode Hyrde kjenne deg som et av sine får. Han selv løse deg fra all synd og gi deg sted ved sin høyre, blant sine utvalgte.

Nå skue du din Frelser åsyn til åsyn og være Ham evig nær. I et salig syn erkjenne du hans åpenbarte sannhet. Blant Allehelgens skare drikke du nå i dype drag og gjennom alle evigheters evighet det salige syn av Gud!»

(Av Kirkens bønner over den døende.)

PRESTEN:



Hva er prestens rolle, når det gjelder det dødssyke menneske? Det har vi bedt pater M.-G. Vanneuville om å svare på, ut fra en lang erfaring i sjelesorgen:

«**D**en rene sannhet tåler igrunnen bare de dypt religiøse mennesker» — her er jeg helt enig med dr. Hirschberg. Og prestens oppgave er det da å hjelpe den syke til å bruke sykdommens plager, ydmykelser og avkrefting til å komme Gud nærmere — altså til i det minste å bli ett av disse «dypt religiøse mennesker», som av hjertet kan si med Apostelen: «Om vårt ytre menneske går til grunne, så fornyes det indre menneske dag for dag.» Sykdommen til døden kan nemlig bli en virkelig forberedelse til det som Pascal, ut fra egen erfaring, med et gripende uttrykk har kalt «dødens frigjørelse». Er døden en slik befrielse, så kan lidelsen bestå i at en innstiller seg på å fortjene å bli befridd.

For kristenmennesket burde jo tanken på døden fremfor alt romme et stort håp — håpet om én gang for alle å møte Gud. Presten kan her hjelpe den syke til å akseptere døden som en overgivelse av sjelen til Gud. Ikke minst ved å be med den syke: «Skje din vilje ...» Det er en holdning som forøvrig må forberedes allerede ved at vi gjør levende også hos friske mennesker troen på de helliges samfunn — her og hinsides dødens grense. Og når sykdommen er der: Vekke sansen for hva de sykes sakramenter rommer for styrke. Vi er heldigvis kommet bort fra eldre tiders forestilling, at når der ble sendt bud etter presten, visste den syke at alt håp var ute. Det innebærer en god og realistisk forberedelse til «den fulle sannhet» at de sykes sakramente er noe en idag mottar allerede i og med at tilstanden er alvorlig.

Mange syke er «redd for å være redd for døden». De glemmer, at for det første er den fysiske og psykiske dødsangsten — agonien — almenmenneskelig: Kristus selv har villet tåle den, for helt å dele vår lodd. Og for det annet glemmer de at den nåden som styrker oss i vissheten om at nå dor vi, den kan vi ikke foregripe: Den mottar vi i selve den stund da vi trenger den.

Jeg tillegger det stor vekt at Kirken så innstendig pålegger oss alltid å be for de døende. Ofte har jeg kunnet konstatere hvordan dødssyke, som en knapt eller slett ikke våget å opplyse om deres tilstand, gjennom forbønn selv er kommet til klarhet over sykdommens karakter og har akseptert den med fatning og tillit. Og jeg tror nok jeg tør si, at det er ved døende menneskers leie at jeg har gjort noen av de største og rikeste erfaringer i hele mitt liv som prest.

BLIKK på TIDEN



MUNNER Å METTE

■ «Engen-utvalget», som har forberedt og fremlagt en plan for Norges hjelp til utviklingslandene, går forsiktig frem — noen ville kanskje si *vel* forsiktig. I første omgang blir bevilgningene øket til 75 millioner pr. år, med gradvis stigning til noe nær 300 millioner. Blir dette riktig disponert, det vil si som hjelp til selvhjelp og i tillegg til hva andre nasjoner yder, kan det få virkelig betydning, selv om en kan spørre seg selv om ikke en dristigere start hadde vært tenkelig. Imens får de opinionsdannende organer, presse, kringkasting og TV arbeide hurtig og effektivt med å forme opinionen til å forstå. Som «Verdens Gang» (1. februar) gjør det i en leder nylig:

«Enkelte vil kanskje syns at 75 millioner kroner, stigende til 300 millioner, er store summer for et land som Norge. I virkeligheten er de små. Det første beløp utgjør bare ¼ pst. av vår nasjonalinntekt i dag, det annet 1 pst. Og normalt vokser vårt nasjonalprodukt med 3—4 pst. hvert år. De ytelser det er tale om, betyr derfor bare at vi utsetter vår egen stadige standardstigning med noen uker eller måneder.

Den som klynker over det, vil raskt bli brakt til taushet bare ved å se på f. eks. et bilde av sultende og syke barn fra afrikanske, asiatiske eller latin-amerikanske land.»

Efter enkelte sutrende leserbrev i en viss del av dags- og ukepressen å dømme, er heller ikke slike bilder utslagsgivende. De furtne får til gjengjeld da heller tenke hardt på kommunismen — og klassifisere hjelpen til de elendige som en «investering» mot den, dersom ingen andre argumenter biter!

Ellers synes vi «Vår Kirke» (nr. 5, 3. februar) er ute i et godt ærend når det setter «Oslo-frokosten» inn i dette perspektiv. Da professor, dr. med. Carl Schiøtz i begynnelsen av 30-årene



Oslofrokost - i India?

skapte Oslo-frokosten, kom den ikke bare til å virke som en såre nyttig opplæring i riktig kosthold. Den var også for mange hjem enda en følbart hjelp i budsjettet.

Begge disse motiver er med den voksende folkehigiene og den økende velstand så avbleket at hele frokosten kan synes overflødig, og opprettholdelsen har vel dels vært en politisk prestisjesak, dels hatt nær sagt sosial-symbolisk verdi. Overfør den til UNICEF — De Forente Nasjoners internasjonale barnehjelp, sier «Vår Kirke». Bevilgningen foreligger jo i en rekke kommuner — hvorfor ikke postere den på en konto der nøden bokstavelig talt er skrikende?

Ja, hvorfor ikke?

DESERTØRER?

■ Vi har en og annen gang sett pietister karakterisert som «smalsporet». Vi hadde hittil til gode å se dem betegne seg selv slik *selv* — endatil som et ideal. Ifølge «Vårt Land» (5. februar) har imidlertid professor Carl Fr. Wisløff nylig talt til en fullsatt sal kristen ungdom i Staffeldtsgate og lagt opp retningslinjer som unektelig fortjener en viss brydd oppmerksomhet:

«Hans tale ble en manende appell til de unge om å vokte seg for den fare at det hele ble fagre ord, og særlig var han betenkt overfor all tale om «kontakt» med tidens mennesker.

(— — —)

Det er ute med oss som kristne hvis vi ikke på rett vis skiller oss fra verden, betonte professoren, og advarte de unge mot å høre på alt som sies om dette nå til dags. Han mente at de unge aldri får den rette kontakt om de ikke også har den rette isolasjon. Det må Jesus lære oss, sa Wisløff. De «smalsporede» får gjerne høre litt av hvert fra sine omgivelser, men taleren mente å ha lagt merke til at det var til disse foraktede «trangsynte» folk gikk når de kom i sjelenød. Det var Abraham, som skilte lag og isolerte seg, som fikk Guds løfte.

I slutten av sin tale kom Wisløff inn på vekkelsen i Finland, og mente at også den var et eksempel på at det er Guds kraft og Guds åpenbarelse som må til. Det er ikke noe annet enn vekkelse som kan redde oss, sa han til slutt.»

Det er så visst ikke vanskelig for katolske kristne å oppdage og verdsette trosalvoret og avgjortheten i pietistisk kristendom, eller forstå hva pietisters troskap har reddet av felles-kristen arv gjennom tider da den var mer truet enn den er nå. Men det er en anerkjennelse som nødvendigvis må være parett med dyp bekymring og uro over at denne kristendomsform hos oss snarere synes å skape desertører fra kristendommens oppgaver i det alminnelige åndsliv og menneskelige samkvem.

Over professorens påfallende selvsikre oppfordring til kontaktløshet og isolasjon sperrer vi derfor unektelig øynene opp i forundring. Den røber nemlig en sjelden ufølsomhet for kristen-

BØR PASIENTEN ...

(Forts. fra side 57)

selv det aldersbrudte menneske synes det har et *ubrukt* liv, fordi dets dager var tomme.

«Dødsangst vitner om et uoppylt, et uinnfridd liv,» sier dikteren Franz Kafka etsteds. Derfor er dødsangsten så almenmenneskelig — derfor er det at nær sagt bare helgenen dør i den fullkomne fred og glede. Men det er i hvert fall gammel katolsk tro, at å dø uvitende om livets slutt er en ulykke — litaniets bønn rommer også ropet: Fri oss, Herre, fra den brå og uventede død — *a subitanea et improvisa morte*. Også her er troen et forhold til *virkeligheten* — til den hele og uavkortede virkelighet, og Kirkens nådegaver sikter nettopp mot den angst og den kraftløshet som kringsetter sjelen nettopp når legemet svikter oss for siste gang.

Der finnes altså ingen almengyldig regel — bare stadig nye enkeltmennesker som ut fra sine forutsetninger må hjelpes til å godta det uavvendelige, med takt og nestekjærlighet, men også med respekt for deres autonomi og ansvar som frie mennesker. Der er i hvert fall ikke noen regel som kan pålegge legen å si sannheten så lenge han er uspurtt. Og i mange tilfeller har han vel rett til å unndra seg, enten fordi han mener at pasienten *aner* sannheten, og at det er nok, eller fordi han har sagt de pårørende sannheten, og mener den bør nå den lidende fra en som har ham eller henne kjær.

Men bak både presten, legen og pasienten står det jo et uløst problem som de alle tre mer eller mindre er prisgitt: En tidsalder som tiltross for at den lever under en mer overveldende og konstant dødstrusel enn noen annen, synes ute av stand til å plasere og akseptere livets slutt som en selvfølgelig del av sin virkelighetsforståelse.

dommens faktiske stilling i dagens og morgendagens situasjon. Her er tydeligvis ingen erkjennelse av, at en av de sterkeste avkristnende faktorer i norsk samfunnsliv, både i byene og på landsbygden, nettopp er det fryktomme menneskelige under-skudd og det stereotypet upersonlige, fastlagte livsmønster en så ofte støter på hos mennesker som fremfor noen mener seg å forvalte kristenlivet hos oss. Det er også både slående og trist, at de samme kretser grundig undervurderer hva der enn faktisk ligger av latent *tro* — samt evne og vilje til *tro* — hos mennesker for hvem den tids-, miljø- og tildels klassebestemte pietistiske adferd av forklarlige grunner er og forblir noe fremmed og kunstig.

I vennenes krets ventes der alene på «vekkelsen», og man trøster seg med privatåpenbaringer. Noe samlende, erobrende og kvalifisert kristent forhold til norsk kulturliv som helhet synes å ligge uten for deres forestillinger om hva kristentroen kan og bør inspirere mennesker til.

Imens savner vi jo disse gammeltroende i den felles-kristne dialog med vantroen, blant annet gjennom en virkelig gjennomtenkt kristen kulturkritikk. Vi savner i tragisk grad deres trosiver, fromhet og innsatsvilje der hvor norsk kristendoms fremtid faktisk støpes: I kjempeanstrengelsen for å konsolidere restene av de levende og misjonerende kristne menigheter her i landet; i spennet med et åndsliv der radikalismens gamle, sterile jerngrep løsner og etterlater åpne, søkende sinn; i sansen for at også norsk kristendom bare er en del av *oikumene* — den felles-kristne verdenssammenheng.

Vår egen gamle, katolske Kirke har jo før alle de andre gjort sine erfaringer: Ekspansjon uten fordypelse fører ganske visst til oppløsning. Men isolasjon uten fruktbar dialog og spenning med omgivelsene er på den annen side like sikkert dømt til å selvdø, i sin flukt fra virkeligheten — *hele* virkeligheten. Vi tror ærlig talt det er denne smalspørte flukt som idag er den norske pietismens hovedproblem. For salt er noe som skal *spres* — ikke klumpe seg.

IKKE MENINGEN

■ HelseDirektør Karl *Evang* har ikke mye pusterom mellom hver gang han må stå for hugg. Noen vil svare at han ikke akkurat gjør så meget for å unngå huggene heller. I «Stavanger Aftenblad» nylig har en lederskribent festet seg ved at en på legehøld ryster på hodet over et misforhold: Kjønnsykdommene i Norge tiltar i hyppighet, tiltross for at en aldri har stått bedre rustet hygienisk og medisinsk mot dem. Det røber en moralsk brist, også derved at de yngste, ugifte årsklassene er påfallende rikelig representert i syketellingene. Det skal vel godt gjøres å fremstille dette nye trekk ved helsestatistikken som et tegn på vekst i menneskelighet, kultur og ansvar, om en nå altså nøyer seg med *de* normene. Og selv om bladet nok gir sine bitre refleksjoner en vel presis og personlig adresse, så rommer de jo stoff til ettertanke:

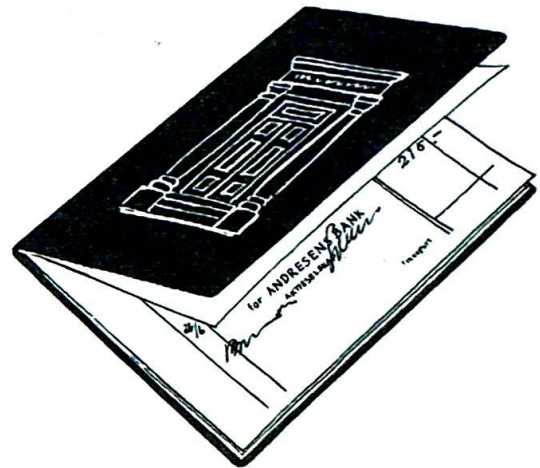
«Vi har ikke hørt noe hyrdebrev fra helsedirektøren om denne sak. Han har det travelt med å skrive brosjyrer om Fellesmarkedet, han har det travelt med å lære inderne å fiske, og han har det travelt med å trygle leger på sine kne om å reise til vårt eget utviklingsland, Nord-Norge.

Men har han noe å si om selskapsleken, som nå bekymrer ikke bare stadsleger i østlandske byer, men oss alle sammen? Hva skal det bli med disse stakkars barn, når de virkelig blir *voksne*?

Mer enn noen annen har kanskje helsedirektøren selv svart for den såkalte seksuelle frigjøring, som de radikale kretser i vårt land roser seg av å ha forårsaket innenfor Norges område. Ja, vi får høre at Norge her heldigvis er blant de avanserte, for eksempel i forhold til tilbakeliggende puritanske land som England og Amerika.

Det var helsedirektøren som i sin tid fikk fart i den seksuelle opplysning. Det var meget godt og fornuftig i hans kampanje. Men i dag har vi fått en kommersielt betont film, litteratur og fornøyelsesindustri som faktisk spekulerer i frigjøringens over-

Ved DÅP eller KONFIRMASJON



En BANKBOK er
DEN BESTE GAVE

ANDRESENS BANK
AKTIESELSKAP
OSLO

gang til konvensjonalisme. I dag sier de unge: Det som alle andre gjør, må også vi gjøre!

Dette er frigjøringens overgang til tvang.

Og har helsedirektøren ikke fundert over følgene av at opplysningen er blitt så *saklig*, så bundet til *tingene*, at intet er latt tilbake til *tingenes mening*?

Det som en gang var ment som seksuell opplysning, er gått over til å bli seksuell oppløsning. Og da er det liten trøst i å si som presten Sang: men det var ikke meningen!»

«DEN BEDRE DEL»

■ Cand. theol. Peter Wilhelm *Böckmann* er radiokritiker i «Vårt Land» og vel egentlig, av temperament og bakgrunn, en ganske åpen og økumenisk sinnet lutheraner. Men i en av hans siste kronikker om NRK (30. januar) glipper dette sinnelaget merkbart. For hva leser vi ikke?

«Journalist Henry *Strand* tok oss med på kirkelig langferd — til camaldoleser-munkene i eremittklosteret Rocca, som han ga en grei og likefrem reportasje fra onsdag — ikke så lite preget av respekt, men også av det moderne menneskes overfladiske nyfikenhet overfor isolert asketisk eremittliv. Og betegnende nok manglet helt enhver kritisk vurdering av munkenes fullstendige likegyldighet overfor og avstenghet fra verden — hva jo i virkeligheten er en selvvalgt isolasjon fra det sted hvor man er satt til å leve og tjene, et misbruk av ens gudgitte liv for et subtilt selvisk formål: å oppnå en indre «lykke» og tilfredsstillelse som er sterkere enn den ytre som verden gir. Det er nettopp denne grunnretning som er gal. Når man hører om slike munkeordener takker man Gud for Martin Luther.»

Til enhver tid har den langt overveiende del av den kristne kirke visst at muligheten for å virkeliggjøre et individuelt kall (vi skal ikke *alle* gå i kloster!) om særlig avsondrethet i bønn, hører kristendommen til, og har sitt sidestykke i all «utviklet» religion. Og vi smiler jo litt av ellers vel informerte lutherske kulturprofeter som stadig vet å konstatere vår vestlige livs-



NYE BØKER

Lignelser

Johannes Jørgensen.

Johannes Jørgensen: «Lignelser». Oversatt av Edv. Tinneland. Ansgar Forlag, Oslo 1961. 89 s.

Johannes Jørgensen kom til kristentroen og Kirken med et sinn fylt av lede, syk på sjelen av alle århundreskiftets litterære gifter. Hans reaksjon ble derefter — i den fryktløst oppriktige selvbiografien «Mit Livs Legende» skildrer han møtet med Evangeliets renhet og hellighet som et gjennombrudd til også sunnhet og sannhet.

Den vesle samlingen «Lignelser» som Ansgar Forlag meget fortjenstfullt nå utgir, etter allerede å ha skaffet oss hans berømte Frans-biografi, utkom første gang i 1898, bare to år etter hans konversjon. Det er den også sterkt preget av: Under nettopp lignelsens kre-

forms «tragiske mangel på kontemplative verdier» — for så å stille seg uforstående til et liv som er essensielt kontemplativt.

Munkens og nonnens bønn i det lukkede kloster må ganske visst for den *ikke-troendes* øye fortone seg som en uhørt utfordring. Her er jo ingen annen mulighet enn et liv bygget på luft — eller på Gud. Men en må kunne vente at *troende* kristne, selv om klostertanken er dem personlig og deres kirkesamfunn fremmed, ikke holder det for *unyttig* å vie sitt liv til noe slikt som tilbedelse og forbønn. Den enkleste katolikk vet i hvert fall, at verden henter lys og at han selv henter trossot fra disse mennesker som så drastisk satser på og viser oss vår totale avhengighet av Gud. Kirken har unektelig — til sitt bruk — fremragende spesialiserte institusjoner og miljøer for aktiv innsats ute i verden. Men vi kan bare *ane* hvor ubrukelig og nyttesløst alt dette ville være — fransiskanernes aktive nestekjærlighet, jesuittenes misjonsiver og pedagogiske innsikt, dominikanernes studier og slum- og sykesøstrenes slit — dersom der ikke *bak og over* disse virksomme mennesker fantes andre, som på deres og menneskehetens vegne satte Gud «stolen for døren» ved en makt Han aldri motstår — det virkelig fattige og samlede menneskes bønn. Det «selviske» ved dette unnslipper oss.

Frater Candidus.

vende form kretser den hvileløst om temaet sannhet og villfarelse, uskyld og forførelse, hensynsløshet og ansvar. I billedrik prosa og med den stramme enkelhet i komposisjonen som slike fortellinger krever, avlegger forfatteren en bekjennelse fra «de trette menn»s leir, om at der kan vokse blomster på en mødding og om at personlighetens oppløsning til forveksling kan ligne dens utfoldelse.

Det er en liten bok som skal leses i små porsjoner, med sinnet åpent for dens visdom, ikledd som den er de tidløse myter om lys og mørke, vekst og død. Her er perler iblant, som «Tråden ovenfra» (gjengitt i «St. Olav» ifjor), eller «Villvinen», om en plante som «brøt ut» og ble ufruktbar. Så meningsfylt kan Jørgensens prosa være:

«Den gamle vinstokk øvet sin gjerning, og etterhvert ble den unge flyktningen helt glemt.

Villvinen er siden vandret vidt om land. Den vokser fort og setter mange grener og meget løv. Men druer kan den ikke bære.

Og om høsten, når velsignelsens tid er inne, når blå og gulgrønne klaser plukkes, og store kurver fylles av vinstokkens edle frukt, blusser villvinen som i kappestrid med sine blodrøde blad.

Dens døende prakt fryder mennesket, som den ikke ville glede med sine druer. Og dens golde skjønnhet lærer mennesket, at den som river seg løs fra vinstokken ikke bærer noen frukt».

Merkelige i sin smerte er også «Giftblanderer», «Legen» og «Skyggen», som alle tre rører ved et skyldkompleks hos den ny-omvendte dikteren, ut fra ansvaret for hva han selv og andre holdt opp som lys og håp for menneskene. Her sprenses noen ganger legendens avklarede ro i oppgjøret med påstanden om at kunsten er sin egen berettigelse — *l'art pour l'art*.

Oversetteren har med god virkning holdt seg i en sprogform som ligger Jørgensens danske tilstrekkelig nær til at han unngår stilbrudd og lar oss fornemme noe av et sprog, hvis kanskje største geni jo var en eventyrdikter.



Mer godt
fra
Danmark

Den uimotstæelige Marcelino.

Vi har flere ganger tidligere i «St. Olav» omtalt det danske tiltaket som kaller seg «Don Bosco-bøgerne» — en serie barnebøker av kristen inspirasjon. I seks år har et utvalg foreldre gjort en imponerende innsats, ved å utgi 20 bind av utmerket kvalitet, både hva innhold, utstyr og pedagogisk sikte angår. Nå legger de foreløpig årene inn — forhåpentlig ikke for godt. Det har ikke manglet på oppmuntrende anerkjennelse, ganske særlig i Danmark, der barnelitteratur underlegges en minst like streng faglig kritikk som hos oss.

De to siste bind i serien bekrefter det gode inntrykket. «Mine eskimoer» er en frisk skildring av livet blant Canadas eskimoer, langt nord for polarsirkelen. Forfatteren, Roger Buliard, er velkjent for også norske lesere gjennom en forrykende god «voksen» bok («Inuk») som vakte verdensoppsikt for noen år siden. Han er misjonær, og har gjennom et langt liv virket på «verdens topp», under forhold så primitive og krevende at han har noe usedvanlig å fortelle. Det gjør han — både for barn og voksne — med humor, liv og hjertelag.

«Marcelino» — seriens siste bind — er et bildealbum, bygget over en av de mest betagende filmer i etterkrigstiden, spaniernes «Marcelino Pan y Vino». Den gjengir en legende av forfatteren Sanchez-Silva, om en foreldreløs gutt som blir funnet nyfødt utenfor porten til et spansk kloster og blir tatt hånd om av de fromme og hjertegode, men unektelig noe upraktiske munkene. Hans korte liv og merkelige død er skildret med enkelhet og varme, og gjennom alle de vakre bilde sidene gleder en seg over et prektig gutteansikt: Atteåringen *Pablito Calvo* har et åsyn klart som en åpen bok, og vi gripes og gledes av det vi leser i det. De 32 gode fotoreproduksjonene og den sobre teksten er for gode til å gå hus forbi — de vil fengsle både barn og voksne som en av de legender en husker og gjemmer på.

R. M.

Årets sommerskoler

FRA SKOLELEDELSEN

Siden vi mistet Sylling ifjor, har mange foreldre og unge spurt om hvordan det blir med sommerskoler i år. Det kan derfor være på sin plass med en kort foreløpig redegjørelse.



UTLANDET

VATIKANET

Konsilets åpningsdato fastsatt.

I et motu proprio datert 2. februar — Maria lysmesse — har pave Johannes XXIII erklært at det 2. Vatikankonsil vil tre sammen den 11. oktober i år. Det er denne dag den romerske liturgi feirer «Marias moderverdighet». Dermed knyttes båndene til et av oldtidens store konsiler — konsilet i Efesos i 431, der det uttrykkelig ble slått fast at Maria som mor til Kristus, Gud og menneske, kunne æres som «Guds mor» — *Theotokos*. De dogmatiske avgjørelser som ble truffet av konsilet i Efesos, aksepteres både av ortodokse og protestanter — og det er således en «økumenisk» Mariafest paven har valgt som åpningsdato.

Kardinal G. Cicognani død.

Den pavelige statssekretærs bror, kardinal Gaetano Cicognani, er død. Kardinal Cicognani var prefekt for Rituskongregasjonen. Han hadde tidli-

gere vært i det pavelige diplomatiske tjeneste, som nuntius bl. a. i Østerrike og i Spania. Han hadde sin store andel i utarbeidelsen av konkordatet med Spania, som ble opprettet i 1953.

Ny kubansk ambassadør i Vatikanet.

Til tross for sin sterkt kirkefiendtlige politikk har Castro hittil ikke villet bryte fullstendig med kirken. Som tidligere meddelt har han etterhvert utvist fire femtedeler av de prester som virket på Cuba, hvilket har gjort det meget vanskelig for kirken å opprettholde selv den nødtorftigste sjesorg, og pave Johannes har ikke lagt skjul på hva han mente om denne fremferd. Nylig ble ikke desto mindre en ny ambassadør til Vatikanet utnevnt, og ble mottatt av paven i høytidelig audiens 2. februar. En finner her et nytt eksempel på den tradisjonelle kirkelige politikk når det gjelder forholdet til fiendtlig sinnede stater: Vatikanet ønsker aldri å bryte forbindelsen med noen stat, så lenge der finnes den minste mulighet for at dets sendemann kan være til noen nytte for kirken i vedkommende land. Da land som Polen, Tsjekkoslovakia og Jugoslavia brøt med Vatikanet, foretrakk Vatikanet på sin side å se nuntier utvist fremfor å kalle dem tilbake på eget initiativ. Det fremheves også i Vatikanet at det ser den kubanske ambassadør som en sendemann for det katolske, kubanske folk vel så meget som for dets regjering. (KNA)

For oss i Skoleledelsen kom tapet av stedet nærmest som et sjokk, vi hadde basert vår virksomhet på bruken av klosteret på Sylling. At vi nu ikke har noe fast sted å holde våre skoler på, vil naturligvis måtte få alvorlige følger for arbeidet, og det beklager ingen sterkere enn vi.

Vi må dessverre derfor regne med som temmelig sikkert at vi i år ikke kan gjennomføre noen juniorleir. I 4 år på rad har nu dette arrangement gått av stabelen, og vi hadde svært gjerne sett at vi kunne gjennomføre leiren i år også, men det lar seg nu neppe gjøre.

Vi håper imidlertid å kunne arrangere to skoler, en juniorskole for ungdom i alderen 15 til 18 år, og en norsk skole for ungdom over 18 år. Vi har nemlig søkt om å få leie Persbråten i to uker på slutten av sommeren, og selv om vi ikke har fått definitivt svar, når dette skrives, håper vi på en positiv løsning. Plassituasjonen vil imidlertid medføre at vi må ta langt færre elever enn på Sylling. Så i tilfelle vi får leie stedet, vil det bli konkurranse om plassene.

Skolen for ungdom i alderen 15—18 år vil da finne sted i uken 29. juli til 5. august, og skolen for ungdom over 18 i den derpå følgende uke, altså fra 5. til 12. august.

Det vil altså bli to skoler, idet det har vist seg tvingende nødvendig å dele opp skolene på denne måte. Norsk skole for ungdom over 18 år vil følge de samme linjer som før, mens juniorskolen vil bli en del anderledes, her vil vi forsøke nye veier. Heldigvis ser det ut til at lærer- og lederproblemene er løst. Sikker beskjed vil vi kunne gi om kort tid, men det kan være greit for både foreldre og ungdom allerede nu å vite de eventuelle tidspunkter, slik at man kan planlegge sommeren.

Også i år vil endel unge kunne få delta i danske skoler. Det skal vi komme tilbake til senere.

Skoleledelsen.

FILIPPINENE

Muhammedanere understøtter karmelitterkloster.

Karmelittsøstre har nylig opprettet et kloster i Jolo på Filippinene, hvor de hurtig er blitt meget populære. Da de ikke har meget å leve av, er de nødt til å be befolkningen om hjelp. Blant de ivrigste til å hjelpe er den muhammedanske befolkningen i byen, hvoriblant borgermester og guvernør, begge muhammedanere. (KNA)

INDIA

Privilegium for moder Teresa.

Moder Teresa i Calcutta har av den indiske regjering fått rett til gratis å benytte seg av alle landets jernbaner. Dette på grunn av hennes arbeid for de døende i Calcutta. For flere år siden begynte hun med å lete opp folk som lå døende på gaten, og enten hjelpe dem til livet igjen eller — som oftest — iallfall å sørge for at noen var hos dem og bistod dem i deres siste timer. Moder Teresa er forlenget blitt kjent som «de døendes mor». Hun har imidlertid også opprettet en orden, «barmhjertighetens misjonærer», som er utbredt over India og Pakistan. (KNA)

KINA

Prester døde i fengsel.

Ifølge pålitelige meldinger som er smuglet ut fra Kina er tre sekularprester

for kortere tid siden døde i fengslet i Shanghai — prestene T'sa Si-eul, Tsang Tsjong-ming og Tsjang Wei-bing. Det er usikkert når prestene var blitt fengslet, men man antar det har skjedd i løpet av den store «omskolering» som alle prester i Shanghai måtte gjennomgå i 1957/58, og at de da har nektet å bryte med Vatikanet og slutte seg til den «patriotiske kirke». Man må regne med at også en rekke andre prester fra Shanghai er døde, da de fleste etter «omskoleringen» ble dømt til fengsel eller straffarbeid. (KNA)

LITAUEN

Prester dømt.

Ifølge Pravda er to katolske prester i Litauen dømt for valutaspekulasjon. Hva som i virkeligheten er foregått er følgende: For å kunne bygge en kirke, hadde domprosten i Klaipeda og hans kapellan mottatt verdier til i alt 250 dollar fra litauiske emigranter, mens katolikken i byen hadde gått sammen om en innsamling til byggematerialer. Dette er i anklagen blitt til valuta-spekulasjon og spekulasjon med materialer. Det er bare alt for tydelig at denne saken er et nytt ledd i den skjerpede kamp mot de kristne i Litauen — Sovjet-Unionens eneste helt katolske land. Byråmeldinger som norske aviser har bragt, har imidlertid utelukkende holdt seg til Pravdas offisielle referat.

MOÇAMBIQUE

Kardinal de Gouveia død.

Den portugisiske erkebiskop av Lourenço Marques (Portugisisk Øst-Afrika), Teodosio Clemente de Gouveia, er død i en alder av 73 år. Erkebiskop de Gouveia ble utnevnt til kardinal i 1946, da Pius XII tok det hittil største skritt til internasjonalisering av kardinalkollegiet; for sin del var de Gouveia Afrikas første representant i kollegiet. Kardinal de Gouveia har siden gjort seg kjent som en ivrig motstander av raseskillet, og man minnes den dom han for et år siden felte over den portugisiske kolonipolitikk i Afrika, og ganske spesielt over det slette eksempel de europeiske kolonister ga afrikanerne. Den teoretiske likestilling mellom rasene måtte også gjennomføres i praksis, krevde kardinalen — ellers kunne det snart bli for sent. ((KNA))

POLEN

Biskopene akter seg til konsilet.

Av et felles hyrdebrev fra de katolske biskoper i Polen fremgår det at de

FREDRIKSTAD

FREDRIKSTAD BLIK- & METALVAREFABRIK

Andresen & Müller

Mek. verksted — Blikkemballasje og metallvarer av enhver slags — Jernfat i alle størrelser og for ethvert øyemed — Isenkramartikler — Elektrisk og Autogensveisning — Stanseartikler



TLF. 1662 - 2062

DRAMMEN

GUSTAV BØHM & SØN A/S

Bakeri og Konditori

Drammen

OSLO

Tobakk - Frukt - Sjokolade

TEXAS

Akersgt. 73 B

Kombinerte forsikringer

DET NORSKE FORSIKRINGSAKTIESELSKAB

HEIMDAL

DRAMMEN

FRANTZ HEGG

Grønnsaker og frukt
jager sykdom på flukt.

Øvre Torvgt. Tlf. 83 24 62

Drammens malerforretning

Tlf. 83 39 16 - 83 33 32

Inneh. Asbjørn Gundersen

GUSTAV THIELEMANN

Pølse- og hermetikkfabrikk

Tlf. 83 41 84 - DRAMMEN



TYRILYS

A/S TYRI FABRIKKER

Drammen

Har også landets eneste bivokspresseri

OSLO




Et virkelig kvalitetsprodukt






regner med å kunne delta i det kommende konsil. De akter bl. a. å gå inn for forandringer i kirkeretten, i liturgien og det liturgiske sprog. Ennvidere heter det i hyrdebrevet at biskopene ser

konsilet som «en betydningsfull etappe på veien til enhet og gjenforening av alle kristne kirker».

Det meldes også fra Polen at kardinal Wyszynski regner med å kunne reise til

Roma for å ta sin plass i den forberedende sentralkommisjon for konsilet, som trer sammen til et nytt møte i annen halvpart av februar. (KNA)

<p style="text-align: center;">TRONDHEIM</p> <p style="text-align: center;">ILA FARVEHANDEL Telefon 25480</p> <p style="text-align: center;">Alt i malerverer</p> <hr/> <p style="text-align: center;">INGV. ALSTAD Fisk - Sild Ilevollen 32 - Tlf. 20291 Trondheim</p>	<p style="text-align: center;">HAMAR</p> <div style="display: flex; justify-content: space-between;"> <div style="width: 60%;">  </div> <div style="width: 35%; text-align: center;">  <p style="text-align: center;">Alltid alt i Rør - varme - og Sanitærutstyr</p> <p style="text-align: center;">J. ARNT JENSEN BRØDRENE DAHL A/S - AVD. HAMAR</p> </div> </div>	
<p style="text-align: center;">HAMAR</p> <div style="display: flex; justify-content: space-between;"> <div style="width: 45%;"> <p style="text-align: center;">NEBB NEBB's HAMAR-AVDELING A/S HAMAR</p> </div> <div style="width: 50%;">  <p style="text-align: center;">Bygningsartikler Støpegods Kjøkkenutstyr Verktøy</p> <p style="text-align: center;">Inneh.: Jac. Olsen</p> </div> </div>		
<p style="text-align: center;"><i>Erling Vold</i> Magasinet for damer Hamar</p>	<p style="text-align: center;">Hedmark Cementvarefabrik E. GRILL FASTING Hamar Elverum - Kongsvinger</p>	<p style="text-align: center;">KNUTSTAD & HOLEN FISK OG VILT HAMAR</p>
<p style="text-align: center;">MICHAEL SCHAU & SØNN GRØNNEGATEN 94 Tlf. 23 160</p>	<p style="text-align: center;">THORALF JOHANSEN & SØNNER Byggmester- og entreprenørforetning Telefon 23 410 - Hamar</p>	
<p style="text-align: center;">SIGV. SØRENSEN KOLONIALFORRETNING Spesialitet: Kaffe</p>	<p style="text-align: center;"><i>Støkken's Bokhandel</i> Strandgt. 13 - Tlf. 23 021</p>	<p style="text-align: center;">EGIL BRODAL Tapetsermester Tlf. 22 168</p>
<p style="text-align: center;">HAMAR GLASSMAGASIN A/S HANDELENS HUS Telefon 23056</p>	<p style="text-align: center;">JOHS. LIE Kjøttforretning Hamar Tlf. 23 939</p>	<p style="text-align: center;">HUGO OFFSTEN AMAR Handelsgartneri og Blomsterforretning Tlf. 23 680 - 23 086</p>
<p style="text-align: center;"><i>Ole J. Lie</i> BARNETØY - GARDINER Tlf. 21 773 - Torvgaten 14 - Hamar</p>	<p style="text-align: center;">O. FUGLSETH HANDELSGARTNERI OG BLOMSTERFORRETNING Hamar - Tlf. 23 079 - 23 370</p>	<p style="text-align: center;">ARNE BORGLUND Bok- og Aksidenstrykkeri HAMAR - TLF. 23 858</p>

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRÅ

Ullevålsv. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 33 22 46

Privat 55 77 87 - 69 43 72

OBS!

Ved

adresseforandringer,

vennligst oppgi også

den tidligere

adresse!

*All slags
forsikring*



ANTH. B NILSEN & CO'S
ASSURANCEBUREAU A/S

Rådhusgaten 27, Oslo.

Telefon 41 01 10.

Spesialforretning i
RUSTFRITT STÅL
for sykehusene

KNUT JUUL CHRISTIANSEN

Stortingsplass 7 II

Tlf. 33 36 24 - Oslo

Tlgr.adr.: RUSTFRIKNUT

A/s E. Sunde & Co. Ltd.

Oslo

Alt i rørbransjen

WISBECH
ARTISELSKAP

Majorstua - Oslo

**MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE
FABRIKKER**

WITTUSEN & JENSEN A.S

Trykkeri

Kontorrekvisitasystemer



ERLING MOE

God fisk

MALERMESTER

Otto Foerster

utfører allslags maler- og tapetserarbeide.

Tlf. 21 69 06



Melitta

KAFFETRAKTER

og ekstra fin snusmalt
kaffe gir

BEDRE KAFFE

DRØYERE KAFFE

Å SPARE ER EN VANE-
SAK, EN VILJESAK, EN
KARAKTERSAK



« KLAR »

Fåes i banker over hele landet

Allslags snekkerarbeid utføres

REIDAR MYRVOLD & SØNN

Gladsvai 23, Grefsen

Tlf. 21 18 32

SØREN HANSSEN

Kolonialforretning

Langes gate 6 - Oslo

Telefon 33 77 34

Johan Olsen & Sønner

Entreprenørforretning

Etabl. 1896

KONGENSGT. 17 VII - SENTRALBORD 429990